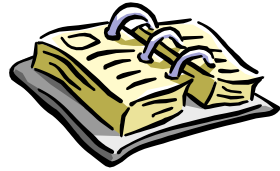

Áhættumat og forvarnir á vinnustöðum

Þórunn Sveinsdóttir deildarstjóri

Vinnuverndarlögin (nr. 46/1980)

- ◆ Leggja grundvöll að vinnuverndarstarfi vinnustaða
- ◆ Markmið þeirra að **innan vinnustaðanna sjálfra** sé hægt að leysa öryggis- og heilbrigðisvandamál
- ◆ Lagabreytingar í mars 2003 vegna EB-tilskipunar 89/391
 - Kveða á um gerð áætlunar um öryggi og heilbrigði á vinnustað
- ◆ Ný reglugerð á grundvelli laga og tilskipunar í nóvember 2006
 - Reglugerð nr. 920/2006 um skipulag og framkvæmd vinnuverndarstarfs á vinnustöðum
 - Eldri reglur nr. 77/1982 um heilbrigðis- og öryggisstarfsemi innan fyrirtækja felldar úr gildi

Markmið reglugerðar nr. 920/2006

- ◆ Koma á kerfisbundnu vinnuverndarstarfi innan vinnustaða í þeim tilgangi að
 - stuðla að því að vernda starfsmenn gegn heilsuvá og heilsutjóni
 - stuðla að því að starfsmenn fái verkefni við hæfi, aðlögun
 - draga úr fjarvistum vegna veikinda og slysa
 - stuðla að andlegri og líkamlegri vellíðan starfsmanna

Ný ákvæði – ný nálgun

- ◆ Atvinnurekandi ber ábyrgð á að gerð sé skrifleg áætlun um öryggi og heilbrigði á vinnustaðnum
 - Gildir um öll fyrirtæki óháð stærð eða starfsgrein
- ◆ Samstarf við starfsmenn
 - Öryggisnefnd, ÖV/ÖT og aðra starfsmenn
- ◆ Krafa um **kerfisbundnari vinnubrögð** en áður
 - Ferli stöðugra umbóta

Hvað felur áætlunin í sér?

- ◆ Að gert sé skriflegt áhættumat
 - Meta skal áhættu í starfi með tilliti til öryggis og heilsu starfsmanna og áhættuþátta í vinnuumhverfinu
- ◆ Ef áhættumatið gefur til kynna að heilsu og öryggi starfsmanna sé hættu búin skal atvinnurekandi grípa til forvarna
 - Gera skal tímasetta áætlun um forvarnir um leið og áhættumat liggur fyrir

Vinnuverndarstarf fyrirtækja

skv. vinnuverndarlögunum og reglugerð

Skrifleg áætlun um öryggi og heilbrigði á vinnustað

Meta áhættu í starfi

Áætlun um heilsuvernd og forvarnir

Eftirfylgni

Áhættumat

- ◆ Aðferð valfrjáls – en fallin til að greina áhættu
- ◆ Skal fela í sér eftirfarandi

- **Greiningu**

- Vinnuaðstæður skoðaðar á kerfisbundinn hátt
- Áhættuþættir greindir og skráðir

- **Mat**

- Allir áhættuþættir metnir – eðli, umfang og orsök
- Einnig alvarleiki hættunnar og líkurnar á að hætta skapist

- **Samantekt**

- Á niðurstöðum áhættumatsins

Áætlun um heilsuvernd og forvarnir

- ◆ Tilgreina aðgerðir til að koma í veg fyrir eða draga úr áhættu í samræmi við niðurstöðu matsins, t.d. úrbætur varðandi
 - skipulag og framkvæmd vinnu, leiðbeiningar, fræðslu, þjálfun, val á tækjum, efnum, notkun öryggis- og hlífðarbúnaðar, innréttingar eða aðrar forvarnir
- ◆ Forgangsráða úrbótum
 - tímasetja hvenær þeim verði lokið
 - Þegar í stað skal bregðast við bráðri hættu
- ◆ Ráðstafanir um skyndihjálp, slökkvistarf og brottflutning

Eftirfylgni við úrbætur

- ◆ Atvinnurekandi skal tryggja eftirfylgni
 - Meta úrbætur að ákveðnum tíma liðnum
 - Gera endurbætur ef þörf krefur

Endurskoðun áætlunar um öryggi og heilbrigði

- ◆ Endurskoða skal áætlun um öryggi og heilbrigði
 - Þegar breytingar á vinnuaðstæðum, vinnutilhögun eða framleiðsluaðferðum breyta forsendum hennar
 - Ef vinnuslys eða alvarleg óhöpp verða
 - Ef upp koma atvinnutengdir sjúkdómar, atvik eða aðstæður sem benda til áhættu

Virk þátttaka á vinnustaðnum

- ◆ Öryggisverðir og öryggistrúnaðarmenn eða félagslegur trúnaðarmaður
 - taka þátt í gerð áætlunar um öryggi og heilbrigði
 - fylgjast með hvernig henni er framfylgt
- ◆ Áætlun um öryggi og heilbrigði skal
 - vera aðgengileg fyrir stjórnendur, starfsmenn og VER
- ◆ Áhættumat og forvarnir skulu kynntar starfsmönnum
- ◆ Samstarf fleiri atvinnurekenda á sama vinnustað

Þjónustuaðilar

- ◆ Ef gerð áætlunar um öryggi og heilbrigði **krefst færni** sem atvinnurekandi eða starfsmenn hans hafa ekki skal atvinnurekandi.....
 - leita aðstoðar til þess hæfra þjónustuaðila sem hlotið hafa viðurkenningu VER
- ◆ Atvinnurekandi ber engu að síður ábyrgð á að áætlunin sé gerð og henni sé fylgt eftir
- ◆ Listi yfir viðurkennda ráðgjafa á heimasíðu VER

Sértækar reglur um áhættumat - dæmi

- ◆ Varnir gegn álagi vegna hávaða á vinnustöðum – 921/2006
- ◆ Varnir gegn álagi vegna titrings – 922/2006
- ◆ Starfsmenn sem vinna með tæki – 367/2006
- ◆ Vinna í kældu rými við matvælaframleiðslu – 384/2005
- ◆ Starfsmenn í hættu vegna efna á vinnustöðum – 553/2004 (286/2006)
- ◆ Starfsmenn í hættu vegna efna sem geta valdið krabbameini eða stökkbreytingu á vinnustöðum - 098/2002
- ◆ Starfsmenn í hættu v/líffræðilegra skaðvalda – 764/2001
- ◆ Þungaðar konur og konur með barn á brjósti - 931/2000
- ◆ Börn og unglingar – 426/1999
- ◆ Starfsmenn í afleysingastarfi/tímab. starfi – 433/1997
- ◆ Reglur um öryggisráðstafanir við jarðefnanám - 552/1996
- ◆ Starfsmenn sem þurfa að nota persónuhlífar – 497/1994
- ◆ Starfsmenn við skjávinnu – 498/1994
- ◆ Starfsmenn sem handleika byrðar – 499/1994

Hvers vegna áhættumat?

- ◆ Til að meta hvort nægjanlegar ráðstafanir séu gerðar til að verjast hugsanlegu heilsutjóni eða slysum við vinnu
- ◆ Markmið að koma í veg fyrir að starfsmenn slasist eða hljóti heilsutjón af vinnu sinni

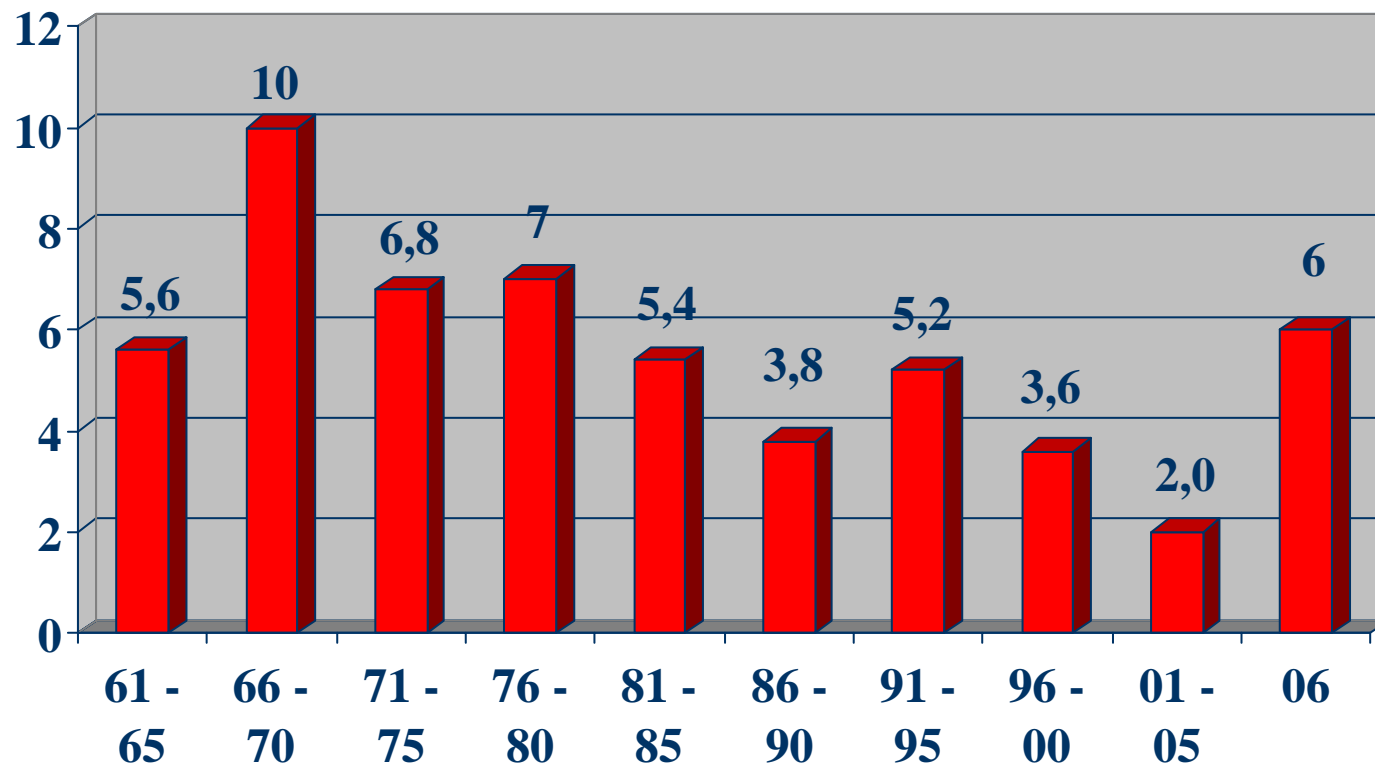
Stefna fyrirtækja til framtíðar

- ◆ Að fyrirbyggjandi aðgerðir séu nægjanlegar þannig að áhætta flokkist sem **lág**

Líkur			
3 miklar	Meðal	Hátt	Hátt
2 meðal	Meðal	Meðal	Hátt
1 litlar	Lágt	Meðal	Meðal
	1 minni- háttar	2 nokkuð alvarlegar	3 mjög alvarlegar
	Afleiðingar		

Dauðaslys við vinnu

Meðalfjöldi á ári á 5 ára tímabilum

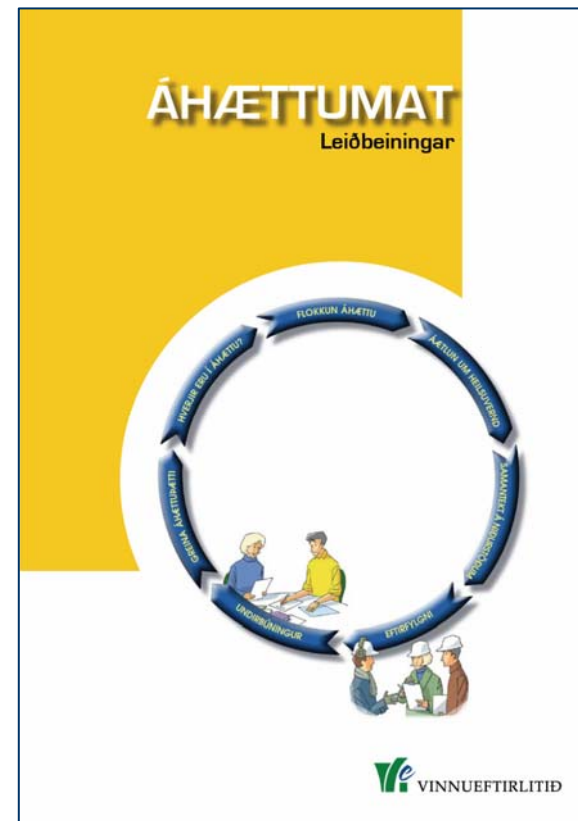
Kynningarrit

- ◆ Nýtt kynningarrit um áhættumat og forvarnir
 - Í prentformi
 - Á heimasíðu VER
 - Verður dreift á vinnustöðum

Leiðbeiningabæklingur

- ◆ Nýr leiðbeininga-
bæklingur um gerð
áætlunar um öryggi og
heilbrigði, sjá
www.vinnueftirlit.is
- ◆ M.a. um
 - Áhættumat
 - Áætlun um heilsuvernd
og forvarnir
 - Aðferðir
 - Hverjir vinna verkið

Áhættuþættir á vinnustað sem meta þarf

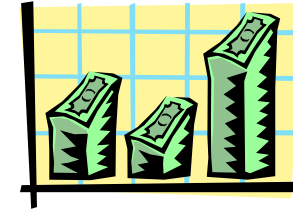
Fræðsla á vegum VER

- ◆ Tilraunaverkefni um áhættumat
 - 40-50 fyrirtæki um allt land tóku þátt → lokið 2006
- ◆ Fræðsla á vinnuverndarnámskeiðum
 - Öryggisverðir/stjórnendur + öryggistrúnaðarmenn
- ◆ Sérnámskeið um áhættumat
 - Markhópar – þeir sem bera ábyrgð á og taka þátt í gerð áhættumats
 - Opin öllum
 - Verða í boði um allt land

Hlutverk eftirlitsumdæma VER gagnvart fyrirtækjum

- ◆ Veita upplýsingar í eftirlitsheimsóknum
- ◆ Gefa tímasett fyrirmæli um áætlun um öryggi og heilbrigði
 - 3-6 mánaða frestur; mat eftirlitsmanns
 - eftirfylgni
- ◆ Upplýsingar
 - heimasíða VER
 - símleiðis

Markvisst vinnuverndarstarf skilar árangri

Kostnaður

- ◆ Starf öryggisnefnda og annarra að vinnuvernd
- ◆ Umbætur í vinnu-umhverfinu
- ◆ Tækni til að bæta öryggi
- ◆ Þróun hæfni starfsmanna
- ◆ Þróun skipuheilda
- ◆ Ráðgjafþjónusta vegna heilsuverndar á vinnustað

Ávinningur

- ◆ Lægri slysakostnaður
- ◆ Lægri veikindakostnaður
- ◆ Aukin vinnufærni og framleiðsla
- ◆ Aukin færni í starfi
- ◆ Aukin gæði vöru og þjónustu við viðskiptavini
- ◆ Betri ímynd fyrirtækisins

Framtíðin er áskorun

- ◆ Forsenda góðs árangurs í vinnuverndarstarfi er
 - Skýr stefna og stuðningur yfirstjórnenda
 - Virk þátttaka stjórnenda og starfsmanna
 - Samþætting í daglegan rekstur fyrirtækis
 - Fyrirtækjabragur sem styður öryggishegðun

- ◆ Undir öllum hagsmunaðilum komið hvernig til tekst

- ◆ Vinnuverndavikan 2007 – “Léttið byrðarnar”
 - Viðurkenningar til fyrirtækja
 - Sérstaklega horft til áhættumats og forvarna fyrirtækja tengt álagi á hreyfi- og stoðkerfið

Fyrirtækin á toppinn

◆ Takk fyrir